

Onze vraag:

Elke overheidsaanbesteding bevat een non-discriminatieclausule. **Diversiteits- en opleidingsclausules** worden **verplicht bij overheidsopdrachten** vanaf een zekere omvang. Tegen 2020 moet 100% van de Vlaamse overheidsopdrachten op die manier duurzaam zijn.

Waarom deze vraag?

Ongeveer 15% van het bruto binnenlands product komt voort uit overheidsopdrachten. Openbare aanbestedingen zijn dan ook een uitstekend middel voor de overheid om impulsen tot interculturaliseren te geven aan de private markt. Dat kan op verschillende manieren:

- bij de **opdracht** zelf, door bijvoorbeeld bij cateringopdrachten rekening te houden met religieuze voorschriften
- bij de **uitvoeringsfase** van de opdracht: de overheid kan voorwaarden opleggen inzake diversiteit en opleiding. Zoals bijvoorbeeld het bedrijf verplichten een diversiteitsplan mét streefcijfers op te stellen over in- en doorstroom van etnisch-culturele minderheden.
- in de **gunningsfase**: dit is de fase waarin de overheid op basis van een aantal criteria en voorwaarden beslist naar welk bedrijf de opdracht gaat. De overheid kan ervoor kiezen bedrijven met een aantoonbaar diverser personeelsbestand dan de concurrenten te belonen met extra punten

CD&V antwoordde ons:

Om interculturaliteit te verhogen en de diversiteit op de arbeidsmarkt en in ondernemingen te bevorderen wil CD&V bij overheidsopdrachten en grote subsidieprojecten zowel bij de gunning als de uitreiking bindende sociale clausules worden opgelegd inzake rekrutering en opleiding van kansengroepen.

In het partijprogramma van cd&v staat:

Niets hierover in het luik overheidsopdrachten.

Op p. 79 van het 3D-plan lezen we:

Gemeentebesturen geven sociale economie een volwaardige plaats in het lokale beleid en bieden nieuwe kansen door sociale clausules te integreren in hun aankoopbeleid.

	<p><i>In januari 2014 dienden Nahima Lanjri en Stefaan Vercamer een resolutie in over streefcijfers waarin de federale regering gevraagd wordt om:</i></p> <p>de wenselijkheid en haalbaarheid van de invoering van sociale clausules bij overheidsopdrachten ten voordele van bedrijven die inzetten op diversiteit te onderzoeken'. Verder stelt de resolutie dat 'een overheid die goed bestuur wil voeren de plicht heeft om sociale, economische en ecologische overwegingen op te nemen als ze contracteert met openbare middelen.</p> <p><i>Conclusie:</i> CD&V lijkt het eens te zijn met het principe dat het Minderhedenforum naar voor maar schrijft dat niet in haar programma. Verder is de partij niet erg helder in het woordgebruik in het antwoord op onze vraag (zie boven). Uitreiking en gunning betekenen hetzelfde. Wellicht bedoelt CD&V niet uitreiking maar uitvoering. Voor diversiteitscriteria in de gunningsfase blijkt de partij iets voorzichtiger.</p>
	<p><i>Sp.a antwoordde ons:</i></p> <p>Akkoord. sp.a wil dat het voeren van een anti-discriminatie-, diversiteits- en opleidingsbeleid met bindende streefcijfers wordt opgenomen als clausules bij overheidsopdrachten en beheersovereenkomsten. In de gemeenten waar sp.a in de meerderheid zit, brengen we dit zoveel mogelijk in de praktijk. Daarnaast moet al wie veroordeeld wordt voor inbreuken op de anti-discriminatiewetgeving steeds worden uitgesloten van procedures voor overheidsopdrachten en beheersovereenkomsten, tenzij ze overtuigend kunnen aantonen ze hun personeelsbeleid verbeterd hebben.</p> <p><i>In het partijprogramma (p. 229, voorstel 1023) van sp.a staat:</i></p> <p><i>Een diversiteitsbeleid met bindende streefcijfers als clausule wordt opgenomen bij overheidsopdrachten en beheersovereenkomsten. Al wie veroordeeld wordt voor inbreuken op de discriminatiewetgeving wordt uitgesloten, tenzij ze overtuigend kunnen aantonen dat ze hun personeelsbeleid verbeterd hebben.</i></p> <p><i>Conclusie:</i> sp.a is het eens met onze aanbeveling en schrijft dit ook in haar partijprogramma.</p>

N-VA antwoordde ons:

Niet akkoord.

Er dient zorgvuldig afgewogen te worden welke clausules al dan niet worden toegevoegd bij overheidsopdrachten. N-VA wil vermijden dat aanbestedingen nodeloos complex worden of zich op juridisch glad ijs begeven. Bij sociale clausules is het bijzonder moeilijk om objectieve vergelijkingen te maken. Er bestaat voorlopig geen “diversiteitslabel” (ter vergelijking: een “fair trade” label bestaat wel. Dat maakt het eenvoudiger en objectiever om te beoordelen wat wel of niet “fair trade” is).

Bovendien dient in overweging genomen te worden dat sociale clausules grote bedrijven bevoordeelt t.a.v. kleinere, die misschien wel aandacht besteden aan diversiteit, maar minder middelen ter beschikking hebben om dit te aan te tonen.

Opleidingsclausules opnemen in overheidsopdrachten is niet in alle gevallen wenselijk. Dit betekent een extra belasting voor privé bedrijven die nu 1,9% van hun loonmassa verplicht moeten inzetten voor opleidingen. Deze opleidingsnorm wordt afgesproken in het inter-professionele akkoord dat wordt afgesloten tussen de federale sociale partners. Verdere engagementen van bedrijven kunnen besproken worden op sector of op individueel bedrijfsniveau. Bedrijven worden gestimuleerd (bijvoorbeeld via projecten zoals mensgericht ondernemen) om op maat van het bedrijf en op maat van hun personeelsbestand opleidingen in te zetten. Daarbij dient erover gewaakt te worden dat niet de “opleiding om de opleiding” voorop wordt gezet, onafhankelijk van de meerwaarde voor de competentieontwikkeling van de individuele werknemer noch van de effectiviteit van de opleiding in functie van de bedrijfsdoelstellingen.

In het partijprogramma en congresstukken van N-VA staat:

Niet over dit onderwerp. Alleen een pleidooi voor een performanter systeem van innovatief aanbesteden.

Conclusie: N-VA onderschrijft onze eis niet, maar maakt er ook geen breekpunt van want er staat niets over in het partijprogramma.

Open VLD antwoordde ons:

Open Vld is geen voorstander van non-discriminatieclausules bij overheidsaanbestedingen of –opdrachten. Open Vld meent dat het bestaande wettelijk instrumentarium inzake racismebestrijding en non-discriminatie hiervoor volstaat.

In het partijprogramma en congres teksten van Open VLD staat:

niets over dit thema.

In het Brusselse partijprogramma staat op p. 8 wel het volgende:

We moeten de sociale economie en sociale clausules herbekijken en toespitsen op doorstroming en op vraag van reguliere arbeidsmarkt. Wat sociale clausules betreffen, deze moeten vooral toegespitst worden op opleiding op de werkvloer.

Het Brussels programma stelt dat sociale clausules moeten ingeschakeld worden om meer doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt te creëren vanuit de sociale economie.

Conclusie: Open VLD antwoordt enkel op de vraag over non-discriminatie-clausules maar niet op de vragen naar diversiteitsclausules met streefcijfers en opleidingsclausules voor kansengroepen in de (gunnings- en) uitvoeringsfase. In Brussel bestaat dit systeem al. Sociale clausules zijn er gekoppeld aan sociale economie - etnisch-culturele minderheden zijn hier sterk vertegenwoordigd. De Brusselse afdeling wil deze ook inschakelen voor doorstroom naar de reguliere arbeidsmarkt.

PVDA antwoordde ons:

Akkoord. We eisen een divers en niet-discriminerend personeels- en aanwervings-beleid in de publieke en het bedrijfsleven, dat resulteert in een personeelsbestand dat een weerspiegeling is van de diversiteit in de samenleving. Zolang er een structurele ongelijkheid is, ziet PVDA+ het voeren van een effectief diversiteitsbeleid en de controle op verplichte streefcijfers als een voorwaarde voor het toekennen van subsidies of gunnen van een openbare aanbesteding. Discriminerende organisaties en bedrijven worden hiervan uitgesloten.

In het partijprogramma staat op p. 56:

Voor bedrijven die overheidsopdrachten willen uitvoeren of voor verenigingen die steun vragen, nemen we hun inspanningen inzake diversiteitsbeleid in rekening bij het toewijzen van aanbestedingen of subsidies. Discriminerende organisaties sluiten we sowieso uit.

Conclusie: PVDA+ is het eens met onze aanbeveling en besteedt er ook aandacht aan in het partijprogramma.

Groen antwoordde ons:

Akkoord. Het is vandaag alle hens aan dek om etnische minderheden opleidingskansen aan te bieden en aan de slag te krijgen in kwaliteitsvolle, duurzame jobs. Een efficiënt middel waarmee de overheid haar rol als pleitbezorger voor meer diversiteit en gelijke kansen op de arbeidsmarkt ter harte kan nemen, zijn diversiteits- en opleidingsclausules.

In het partijprogramma staat op p. 236:

Opleidingsclausules en verplicht actieplan met streefcijfers worden standaard toegepast als bijzondere uitvoeringsvoorwaarde bij aanbestedingen van grote werken en diensten. Sociale criteria ook mogelijk maken in de gunningsfase zodat een bedrijf met divers personeelsbestand extra punten krijgt in de weging.

En op p. 237:

En verder: wie voor de overheid selectieopdrachten uitvoert krijgt non-discriminatie en diversiteitsclausules opgelegd.

Conclusie: Groen is het eens met onze eis en besteedt er ook aandacht aan in het partijprogramma.

